

Sisältö

Johdanto.....	6
1 YLEISET SÄÄNNÖKSET	7
Soveltamisala.....	7
Työntekijämäärän laskeminen.....	7
Henkilöstön edustaminen ja osapuolet	9
Yhteistoimintaedustajan työsuhdeturva.....	9
Jos edustajaa ei ole valittu.....	10
YT-neuvottelukunta.....	10
Työnantajan edustaja.....	10
2 JATKUVA VUOROPUHELU.....	11
Vuoropuhelun säännönmukaisuus.....	11
Vuoropuhelun toteuttaminen.....	12
Vuoropuhelun kohde	13
1) Yrityksen kehitysnäkymät ja taloudellinen tilanne.....	13
2) Työpaikalla sovellettavat säännöt, käytännöt ja toimintaperiaatteet	13
3) Työvoiman käyttötavat sekä henkilöstön rakenne.....	14
4) Henkilöstön osaamistarpeet ja osaamisen kehittäminen	14
5) Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen.....	15
6) Muuhun lainsäädäntöön perustuvat asiat.....	16
Työehtosopimusten määräykset vuoropuhelusta.....	17
Vuoropuheluvelvoitteen täytyminen	17
Jos henkilöstöllä ei ole edustajaa	18
Työyhteisön kehittämissuunnitelma	18
Kehittämissuunnitelman sisältö	19
Vastuulliset henkilöt ja aikataulu	21
Ulkopuolisen työvoiman käyttö.....	21
Työyhteisön kehittämissuunnitelman laatimisessa huomioitavia asioita	21
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	22
Vuoropuhelua varten annettavat tiedot.....	22
Esimerkkejä annettavista tiedoista.....	23
Tarpeellisten tietojen toimittaminen	23
Säännöllisesti annettavat tiedot	24
Kahdesti vuodessa annettavat tiedot	25
Kerran vuodessa annettavat tiedot	25
Tiedot ulkopuolisen työvoiman käytöstä	26

3 MUUTOSNEUVOTTELUT	27
Työntekijän irtisanominen, lomauttaminen, osa-aikaistaminen tai työsopimuksen olennaisen ehdon yksipuolinen muuttaminen	27
Neuvottelujen aloittamisen ajankohta	29
Arvio henkilöstövaikutuksista	31
Työnantajan työjohtovaltaan kuuluvat muutokset	33
Henkilöstön aseman olennainen muutos	34
Työehtosopimusten määräykset	35
Poikkeuksia	35
Henkilöstön määrä ja neuvottelujen aloittaminen	36
Poikkeus neuvotteluelvoitteesta	38
Neuvottelumenettely työjohtovaltaan kuuluvissa muutoksissa	38
Neuvotteluelvoite rakennusallalla	38
Työntekijät	38
Toimihenkilöt	39
Ylemmät toimihenkilöt	40
Neuvottelumenettely työvoiman käyttöä vähennettäessä	40
Neuvottelun esitys ja tietojen antaminen	42
Yhteistoimintaneuvottelujen osapuolet muutosneuvotteluissa	44
Ilmoitus TE-toimistolle	45
Toimintasuunnitelma ja toimintaperiaatteet	45
Muutosturva ja työllistymisvapaat	46
Neuvottelujen kulku	47
Neuvotteluissa esitettävät ehdotukset ja vaihtoehtoiset ratkaisut	48
Neuvotteluelvoitteen täyttyminen	49
Neuvotteluaajan valinta	50
Neuvottelutilaisuuksien sisältövaatimukset	53
Neuvotteluajoista toisin sopiminen	54
Pöytäkirjat	54
Neuvottelujen päättyessä annettava selvitys	55
4 TYÖVOIMAN KÄYTÖN VÄHENTÄMINEN NEUVOTTELUIEN PERUSTEELLA	56
Lomauttaminen	56
Lomauttamisen perusteet	56
Lomautuksesta ilmoittaminen	57
Poikkeukselliset lomautustilanteet	58
Lomautuksen peruuttaminen	58
Lomautuksen siirtäminen	58
Lomautuksen keskeyttäminen	58
Lomautuksen päättäminen	58
Irtisanominen lomautuksen aikana	59
Lomautuksen jatkuminen yli 200 päivää	59

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet	60
Ehdollinen irtisanominen	61
Henkilöstön edustajien erityinen työsuhteturva	61
Raskaus ja perhevapaat	62
Työn tarjoamis- ja koulutusvelvollisuus	63
Työvoiman vähentämisyjärjestys	64
Takaisinottovelvollisuus	65
Työsopimuksen päättämisilmoitus	66
Irtisanomisoikeus liikkeen luovutuksen yhteydessä	66
Työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	66
5 LIIKKEEN LUOVUTUS	67
6 HENKILÖSTÖN EDUSTUS TYÖNANTAJAN HALLINNOSSA	69
Sopimukseen perustuva henkilöstön hallintoedustus	69
Lakiin perustuva henkilöstön hallintoedustus	70
Henkilöstön hallintoedustajien vaalit	71
Henkilöstön hallintoedustajan oikeudet, velvollisuudet ja vastuut	71
7 ERINÄISET SÄÄDÖKSET	72
Vapautus työstä ja korvaukset	72
Oikeus käyttää asiantuntijoita	72
Salassapito	73
Poikkeukset työnantajan tietojenantovelvollisuudesta	74
Yhteistoimintalain mukainen hyvitys	74
8 OIKEUSKÄYTÄNTÖÄ	76
9 RANGAISTUSSÄÄNNÖS	82
Liite 1 Työyhteisön kehittämissuunnitelma (sisältää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman)	83
Liite 2 Ilmoitus lomauttamisesta	86
Liite 3 Ilmoitus lomautuksen päättymisestä	87
Liite 4 Ilmoitus irtisanomisesta tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla	88
Liite 5 Yhteistoimintalaki (1333/2021)	89

Käytetyt symbolit: Lainkohta

 Esimerkki